

چه موقع به دوست اعتماد کنیم/ دوستان آخرالزمانی چگونه هستند؟

تا دوست خود را امتحان نکنیم نباید به او اعتماد و اطمینان کنیم. تنها دیدن روی خوش و زبان بازی افراد برای ایجاد ارتباط و گزینش دوستی کفایت نمی‌کند.

خبرگزاری مهر- تا دوست خود را امتحان نکنیم نباید به او اعتماد و اطمینان کنیم. تنها دیدن روی خوش و زبان بازی افراد برای ایجاد ارتباط و گزینش دوستی کفایت نمی‌کند.

حضرت علی(ع) می‌فرماید: اعتماد به دیگری قبل از آزمایش نشانه کم عقلی است. بنابراین با هر کسی نمی‌شود ایجاد دوستی و رفاقت کرد و هرکسی برای دوستی لیاقت و شایستگی ندارد. برای آدمی لازم و ضروری است که دوستان خود را از قبل آزمایش و امتحان کند و پس از آزمایش چنانچه از بوته امتحان به خوبی بیرون آمدند دوستی ایجاد نماید تا دوست خود را امتحان نکنیم نباید به او اعتماد و اطمینان کنیم. تنها دیدن روی خوش و زبان بازی افراد برای ایجاد ارتباط و گزینش دوستی کفایت نمی‌کند.

حضرت علی(ع) می‌فرماید: از رفیق ایمن مباش تا اینکه او را امتحان کنی برای انسان پسندیده نیست که با هر کسی مصاحبت دارد و به او اعتماد کند مگر آنکه پیش از این او را بیازماید و حقیقت او را بداند.

برای هرکسی در زندگی دوستانی است که در هنگام وحشت و تنهایی با آنها انس می‌گیرد و در زمان شدت و سختی به آنان پناه می‌برد و در برابر حوادث روزگار و پیشامدهای ناگوار از آنها کمک می‌گیرد اسرار خود را به آنها می‌سپارد و اخبار و اندیشه‌های خود را با آنها در میان می‌گذارد. پس آیا راههایی وجود دارد که آنها را بیازماید و حقیقت آنها را مکشوف سازد تا درست از نادرست و پاک از ناپاک شناخته و راستگو از دروغگو دانسته شود. بله راههایی وجود دارد که آنها را بیازماید و حقیقت را کشف کند راهها و نشانه‌هایی وجود دارد که به شرح مختصری از آن می‌پردازیم:

آزمایش روحی

محبت مانند رمز#171&تلگراف» است، پس هرگاه در ضربان قلب نسبت به شخصی احساس محبت و دوستی کردی بدان که او نیز نسبت به تو نظیر همان حالت را در قلبش احساس می‌کند. اما این کار نیازمند آن است که روان و عواطف و وجدان خویش را به خوبی بشناسیم تا اشاره‌های غریزی را از انگیزه‌های راستین عاطفی باز شناسیم. در هر حال، پیوستگی میان دوستان از سنخیت و همگونی روحی آغاز می‌شود و قبل از آن که بدن‌ها روح‌ها را کشف کنند این روح‌ها هستند که خود یکدیگر را کشف می‌کنند.

به همین دلیل است که گاه فردی را برای نخستین بار می‌بینیم و گمان می‌کنیم که از مدت‌ها پیش او را می‌شناسیم برعکس، گاه مدت‌های مدیدی در جوار یک فرد زندگی می‌کنیم اما کمترین هماهنگی میان خود و او را احساس نمی‌کنیم.

بنابراین آزمایش روحی نخستین وسیله آزمودن دوست است. در حدیث شریف آمده است: محبت قلبی برادرت را نسبت به خود از محبت قلبی خودت نسبت به او بشناس (بحارالانوار ج 46 ص 291).

آزمودن به هنگام نیاز

شکی نیست که دوستان &171#گیرنده» بسیارند اما دوستان &171#دهنده» اندک. اینان هستند که شایسته دوستی هستند زیرا این عده دوست انسانند نه دوست جیب او! . برای شناخت هر انسانی او را به گاه نیازمندی بیازمای و ببین که آیا به نیازت بهایی می‌دهد یا نه؟ آیا هنگامی که نیازمندی به تو اعتنا و اهتمامی می‌ورزد؟

مردم معمولاً دو دسته هستند: کسانی که نیازهای مردم را حتی المقدور برآورده می‌سازند اما حاضر نیستند در این راه فداکاری و از خود گذشتگی نشان دهند 2- کسانی که به تعبیر قرآن دیگران را بر خود ترجیح می‌دهند هر چند خود نیازمند باشند (سوره حشر آیه 9).

البته انتظار این که افراد همیشه از نوع دوم باشند انتظاری ناپیچاست اما دست کم باید از دسته اول بود. اما کسانی که به هنگام نیاز دست رد به سینه نیازمند بزنند چنین افرادی شایسته دوستی در زندگی نیستند.

آزمودن به هنگام خشم

امام صادق(ع) می‌فرماید: به محبت دوستت اعتماد مکن تا آنگاه که سه بار او را به خشم در آوردی. یعنی کسانی را نمی‌توان دوست انگاشت تا اینکه آن را خشمگین کرد و سخن ناپسند و زشت بر زبان نیاورد زیرا چنین دوستی تحت هیچ شرایطی دوست خود را ترک نمی‌کند و برای دوستی و پایه‌ها و پیوندهای آن ارزش و احترام خاصی قائل است و آن را سست و ویران نمی‌کند و بسیار بخشنده و مهربان است. در نظر خداوند، بخشش معیار انسانیت انسان است.

هر انسانی در حالت خشم ماهیت خود را بروز می‌دهد و چهره واقعی خود را برای دیگران آشکار می‌کند. گاه فردی در حالت عادی با انسان خوشرویی و خوشرفتاری می‌کند و سخنان محبت‌آمیز بر زبان می‌راند اما چون او را به خشم آوری حقیقت را که مدتها از تو پنهان می‌داشت بر زبان می‌آورد.

امام صادق(ع) می‌فرماید: اگر برادرت سه بار بر تو خشمگین شد و سخن ناخوشایندی درباره‌ات نگفت او را برای خود ببندوز. (بحارالانوار ج 78 ص 251).

آزمودن در سختی‌ها و مشکلات

دوست خوب کسی است که در سختی‌ها و گرفتاری‌ها یاری‌ات رساند هنگامی که دیگران رهایت می‌کنند او در کنار تو باشد و آنگاه که دیگران تو را تکذیب می‌کنند او تصدیقت کند. درست آنگونه که حضرت خدیجه با پیامبر خدا(ص) بود. خدیجه دوست هنگام سختی‌ها بود نه دوست زمان رفاه و نعمت به همین علت بود همیشه رسول خدا پیوسته از او یاد می‌کرد و از خداوند برایش آمرزش می‌خواست.

امام صادق(ع) می‌فرماید: دوست خود را بر هنگامی که نعمت تازه‌ای روزیت شود یا مصیبتی به تو رسد بیازمای.

آزمودن در سفر

آدمی در سفر لباس تکلف و ریا را از تن خود می‌کند و آن طور رفتار می‌کند که واقعاً می‌اندیشد اینجاست که می‌توانی او را به سادگی بیازمایی. اگر انسانی در حالت خشم در مسافرت و در زمان آزمودن به درهم و دینار در دوستی با تو پایداری نشان داد چنین کسی دوست خوبی است و گرنه ... نه.

بنابراین انسان باید با دیده دقت و تفحص و با بصیرت و آگاهی دوستان خود را گزینش و امتحان کند و دوستی‌ها باید صادقانه و در زمان سختی‌ها و بعدها نیز با یکدیگر مشارکت داشته باشند و بر دوستی باید پایدار و استوار ماند.

همنشینی با دوستان تأثیر به سزایی بر خلق و خوی انسان می‌گذارد اگر این همنشینی چه خوب و یا بد باشد تأثیر خود را می‌گذارد پس قبل از گزینش دوستان باید به درستی دوست خود را مورد آزمایش و امتحان قرار داد که به خصوصیات اخلاقی او واقف شویم و خود ما نیز باید این شایستگی‌ها را از خود نشان دهیم که دیگران با ما دوستی ورزند و سعی کنیم در برابر خداوند و دوستان از امتحان سربلند بیرون آییم.

پیامبر اسلام حضرت محمد(ص) هشدار می‌دهد: در آخر الزمان گروهی می‌آیند که در ظاهر دوستند و در نهان دشمن.